

פרשת שופטים תשס"ט

דברים פרק יח

(ט) **כִּי אֵתָהּ בָּא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִקְנֶה אֱלֹהֶיךָ נִתֵּן לְךָ לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת פְּתוּעֵבֶת הַגּוֹיִם הָהֵם: (י) לֹא יִמְצָא בְּךָ מַעֲבִיר בְּנוֹ וּבִתּוֹ בְּאֵשׁ קִסֵּם קִסְמִים מַעֲוֵן וּמִנְחָשׁ וּמִכַּשֵּׁף: (יא) וְחֹבֵר חֶבֶר וְשֹׁאֵל אוֹב וַיִּדְעֵנִי וְדָרַשׁ אֶל הַמְּתִים: (יב) כִּי תוֹעֵבֶת יִקְנֶה כָּל עֹשֶׂה אֱלֹה וּבְגַלְלֵל הַתּוֹעֵבֶת הָאֵלֶּה יִקְנֶה אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפְּנֵיךָ: (יג) תָּמִים תִּהְיֶה עִם יִקְנֶה אֱלֹהֶיךָ:**

רש"י
(ט) **לא תלמד לעשות** - אבל אתה למד להבין ולהורות, כלומר להבין מעשיהם כמה הם מקולקלים, ולהורות לבניך לא תעשה כך וכך, שזה הוא חוק הגוים: (י) **מעביר בנו ובתו באש** - היא עבודת המולך. עושה מדורות אש מכאן ומכאן ומעבירו בין שתיים: **קוסם קסמים** - איזהו קוסם, האוחז את מקלו ואומר אם אלך אם לא אלך. וכן הוא אומר, עמי בעצו ישאל ומקלו יגיד לו (הושע ד, יב): **מעונן** - רבי עקיבא אומר אלו נותני עונות, שאומרים עונה פלונית יפה להתחיל. וחכמים אומרים אלו אוחזי העינים: **מנחש** - פתו נפלה מפיו, צבי הפסיקו בדרך, מקלו נפל מידו: (יא) **וחובר חבר** - שמצרף נחשים או עקרבים או שאר חיות למקום אחד: **ושאל אוב** - זה מכשפות ששמו פיתוס ומדבר משחיו ומעלה את המת בבית השחי שלו: **וידעני** - מכניס עצם חיה ששמה ידוע, לתוך פיו, ומדבר העצם על ידי מכשפות: **ודורש אל המתים** - כגון המעלה בזכורו והנשאל בגלגולת: (יב) **כל עושה אלה** - עושה כל אלה לא נאמר אלא כל עושה אלה, אפילו אחת מהן: (יג) **תמים תהיה עם ה' אלהיך** - התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו:

רשב"ם

(יג) **תמים תהיה וגו'** - וממנו תדרוש ולא מן המתים. ולפי כי מנסה הקב"ה במ את ישראל נתן כח ברוח הטומאה להגיד על פי השעירים:

בעל הטורים

(יג) **תמים** - תי"ו גדולה, שאם תלך בתמימות כאלו קיימת מאל"ף ועד תי"ו:

רמב"ן

(יג) וטעם **תמים תהיה עם ה' אלהיך** - שנייחד לבבנו אליו לבדו, ונאמין שהוא לבדו עושה כל והוא היודע אמתת כל עתיד, וממנו לבדו נדרוש העתידות, מנביאו או מאנשי חסידי רצוני לומר אורים ותומים. ולא נדרוש מהוברי שמים ולא מזולתם, ולא נבטח שיבואו דבריהם על כל פנים, אבל אם נשמע דבר מהם נאמר הכל בידי שמים, כי הוא אלהי האלהים עליון על הכל היכול בכל משנה מערכות הכוכבים והמזלות כרצונו מפר אותות בדים וקוסמים יהולל. ונאמין שכל הבאות תהיינה כפי התקרב האדם לעבודתו. ולפיכך אחר אזהרת שאלת העתידות מקוסם ודורש בעד החיים אל המתים אמר שתהיה תמים עם השם בכל אלה, ולא תירא ממגיד עתיד אבל מנביאו תדרוש ואלו תשמע. וזה דעת אונקלוס, שלים תהא בדחלתא דה' אלהך, שלא תהיה חסר ביראתו, כי "תמים" הוא השלם בדבר, כמו שה תמים (שמות יב ה) שאין בו מום ושום חסרון. וזו מצות עשה, וכבר הזכרתי זה בפסוק והיה תמים (בראשית יז א):

רמב"ם הלכות עבודת כוכבים פרק יא

הלכה יד. אסור לשאול בעל אוב או בעל ידעוני שנאמר לא ימצא בך מעביר וגו' ושואל אוב וידעוני, נמצאת למד שבעל אוב וידעוני עצמן בסקילה והנשאל בהן באזהרה ומכין אותו מכת מרדות, ואם כיון מעשיו ועשה כפי מאמרו לוקה.
הלכה טו. המכשף חייב סקילה והוא שעשה מעשה כשפים, אבל האוחז את העינים והוא שיראה שעשה והוא לא עשה לוקה מכת מרדות, מפני שלא זו שנאמר במכשף בכלל לא ימצא בך הוא ולא שניתן לאזהרת מיתת בית דין הוא ואין לוקין עליו שנאמר מכשפה לא תחיה.
הלכה טז. ודברים האלו כולן דברי שקר וכזב הן והם שהטעו בהן עובדי כוכבים הקדמונים לגויי הארצות כדי שינהגו אחריהן, ואין ראוי לישראל שהם חכמים מחוכמים להמשך בהבלים אלו ולא להעלות על לב שיש תועלת בהן, שנאמר כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, ונאמר כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ואתה לא כן וגו', כל המאמין בדברים האלו וכיוצא בהן ומחשב בלבו שהן אמת ודבר חכמה אבל התורה אסרתן אינן אלא מן הסכלים ומחסרי הדעת ובכלל הנשים והקטנים שאין דעתן שלימה, אבל בעלי החכמה ותמימי הדעת ידעו בראיות ברורות שכל אלו הדברים שאסרה תורה אינם דברי חכמה אלא תהו והבל שנמשכו בהן חסרי הדעת ונטשו כל דרכי האמת בגללן, ומפני זה אמרה תורה כשהזירה על כל אלו ההבלים תמים תהיה עם ה' אלהיך.

ליקוטי הלכות לרבי נתן – י"ד הלכות בכור בהמה טהורה – הלכה ג אות י'

- 45 איברים. אבל כשהאמונה בתכלית השלמות בבחינת כלל יפה רעיתי ומום אין בך, אז, אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי, שתזכה תמיד לדעת שלם שהוא בחינת לבנון כנ"ל, כי על ידי האמונה בשלמות זוכה לדעת כנ"ל. וזהו, אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי, דהינו שהי' יתברך אומר לכנסת ישראל שהם מאמינים ועל כן נקראים כלה שהיא מדת האמונה כנ"ל. שאפלו בעת שיתרחקו מהדעת שהוא בחינת לבנון לבונא דמחא כנ"ל, עם כל זה על ידי 55 האמונה השלמה יהיה תמיד אתו מעת שיצאו ויתרחקו מהדעת עד שיחזרו וישובו להדעת שהוא בחינת לבנון. וזהו, אתי מלבנון תבואי. כמו שפרש רש"י שם, מעת שתצאו עד שתבאי תהיו אתי וקבו. וזהו שסיים, תשורי מראש 60 אמנה. כי אחר כך תשורי שירות ותשבחות להי' יתברך שיזכה אותך הדעת הזה וזה בחינת הבכור שצריך שיהיה תם בלי שום מום אפלו בדוקין שבעין, ואז הוא ראוי לעלות על המזבח להיות עולה אל הקדשה שיתברך ויעלה 65 לבחינת מחין בחינת קדש כנ"ל שזהו בחינת הקרבנות כנ"ל, כי אי אפשר שיעלה הקרבן לבחינת קדש לבחינת מחין כי אם כשהוא שלם מכל מום, כי עקר העליה הוא על ידי שלמות האמונה שעל ידי זה זוכין לדעת שהוא 70 בחינת תפלין וכו' כנ"ל ואי אפשר לזכות לזה כי אם כשהקרבן שלם בלי שום מום. שזהו בחינת אמונה בשלמות בלי שום חסרון בחינת תמים תהיה עם הי', בחינת ויעקב איש תם. וזהו בחינת בכור תם וכנ"ל, כי קדשת הבכור 75 היא בחינת ברור האמונה שעולה לבחינת תפלין מחין וכו' וכנ"ל. וזה בחינת כל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים, כי הכהן צריך שיהיה שלם מכל מום שזהו בחינת אמונה בשלמות ואז יכול להקריב קרבנות לבכר 80 האמונה לבחינת מחין תפלין כנ"ל. ועל כן המומין הפוסלין בכהנים, כי אלו המומין מרמזין שאין האמונה בשלמות, על כן בנדאי אלו המומין פוסלין בנשים, כי אשה נראת הי' היא בחינת אמונה וצריכה שתהיה בלי שום 85 מום בבחינת כלל יפה וכו' כנ"ל. וזהו בעצמו בחינת מומי המקריבים קרבנות ועל כן דין אחד להם כנ"ל:
- [י] נחזר לעניננו שעקר השלמות היא רק אמונה לבד כנ"ל. ועל כן נקראת האמונה 'תמימות', בחינת תמים תהיה עם הי' אלקיך כי האמונה הוא תמימה ושלמה בתכלית השלמות, כי כל הדברים יגיעים לא יוכל איש לדבר לא תשבע עין לראות ולא תמלא און משמוע וכו'. וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצא. ועל כן אין שלמות להדעת והתורה כי אם על ידי אמונה, כי אי אפשר להשיג בהדעת שום דבר בשלמות כי אם על ידי האמונה, כי מאחר שהוא מאמין בהי' יתברך ובצדיקיו ובמצותיו יתברך באמונה שלמה הוא שלם בתכלית השלמות, כי האמונה היא בלתי גבול כי הוא מאמין בהאמת שהוא עד אין סוף אף על פי שאי אפשר להשיגו בדעת בשום אופן, אבל האמונה מקפת הכל עד אין סוף ותכלית. ועל כן צריכין שתהיה האמונה בשלמות בלי שום מום ופגם כלל בבחינת כלל יפה רעיתי ומום אין בך, ואז זוכה להשיג על ידי זה דעת גדול כנ"ל, כי על ידי שלמות אמונה זוכין לדעת כנ"ל וזהו כלל יפה וכו' אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי תשורי וכו'. לבנון היא בית המקדש שהוא בחינת המחין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בגמיו. כי לבנון הוא בחינת לבונא דמחא, כמובא בזהר הקדוש. וזהו אתי מלבנון כלה וכו', כמו שפרש רש"י, מעת שתצא מבית המקדש עד שתחזור ותבא לשם תהיה תמיד אתי וכו', עין שם. הינו כשיזוכה לאמונה שלמה בתכלית השלמות והאמונה מתפשטת בכל האיברים שכל רמ"ח איבריו מלאים אמונה שלמה. וכמו שמבאר רבנו זכרוננו לברכה על פסוק ויהי ידיו אמונה עד בא השמש, שצריך שתהיה האמונה בכל האיברים ואז זוכה להשיג השכל אחר כך. וזהו כלל יפה רעיתי ומום אין בך, הינו שהאמונה שהיא בחינת כלה שכלולה מכל השלמות כנ"ל, היא בבחינת כלל יפה רעיתי ומום אין בך שהאמונה היא בשלמות בכל האיברים ואין מום בשום איבר, כי האמונה היא בחינת קומה שלמה וכשיש איזה חסרון ופגם בהאמונה אזי יש איזה חסרון ומום באיזה איבר כפי הפגם שבאמונה ואז אי אפשר להשיג הדעת על ידי האמונה הזאת שאין לה שלמות בכל הרמ"ח

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.

Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.